

ЕКОЛОГО-ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ В КОНТЕКСТІ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ

О.В. ШЕВЯКОВ, Я.А. СЛАВСЬКА, О.Е. КАПОРОВСЬКИЙ

*Дніпропетровський гуманітарний університет,
Дніпропетровськ, Україна*

Формування екологічної культури у широких верств населення є загально визнаною домінантою в сучасному екологічному русі різних країн. У зв'язку з цим особливого значення набувають еколого-естетичні імперативи, покликані здійснювати облагороджуючий вплив на людину, виховувати її в дусі гуманістичних ідеалів і цінностей, прищеплювати почуття відповідальності за прийняті рішення щодо довкілля. Центральне місце при цьому відводиться сім'ї та школі, де отримує підготовку до життя переважна більшість дітей та молоді. Саме тут створені більш сприятливі умови для здійснення тривалого педагогічного впливу на молоде покоління в дусі сучасної еколого-естетичної парадигми.

Однак на сьогодні актуальною вбачається проблема формування та розвитку особистості з екоцентричною свідомістю, що вирішується нами з системних позицій шляхом створення економічно самостійних та ефективно функціонуючих центрів формування та розвитку особистості в межах проекту «Дизайн життя», який є актуальним та своєчасним втіленням екознавчих розвивальних програм для дітей.

Об'єкт дослідження становить теорія і практика еколого-естетичного виховання.

Предметом дослідження є загальні тенденції розвитку еколого-естетичного виховання та їх актуалізація у навчально-виховному процесі.

У зарубіжній та вітчизняній літературі досить поширеним є термін «екознавство», що включає еколого-естетичну освіту та виховання. Його змістом є свідомий і планомірний неперервний процес оволодіння людиною знань про природне середовище протягом всього життя, метою є усвідомлення основних характеристик середовища життя, ставлення до природи, на основі чого людина прагне до збереження й покращення її з метою забезпечення існування людського роду нині і в майбутньому [1, с. 328].

За результатами аналізу наукових праць з проблем еколого-естетичної освіти [2, с.56,], можна зробити висновок про те, що не існує прямої залежності між обсягом екологічних знань та формуванням відповідних рис особистості.

У педагогічних дослідженнях, що проводилися у 70-80-ті роки ХХ століття було визначено мету, завдання та зміст навчально-виховної роботи з охорони навколишнього природного середовища та відповідно до них розроблено концепцію еколого-естетичної освіти.

Вихідними положеннями еколого-естетичної освіти було визнано:

- актуалізацію екологічних стосунків у системі соціальних стосунків і зростання ролі відповідального ставлення індивіда до природи, зумовленого опорою на моральні й правові принципи природокористування;

- відповідальність за збереження природи як мету й результат екологічної освіти, визначеної на початку 80-х років ХХ століття як новий напрям педагогіки в дошкільних закладах, загальноосвітніх школах, вищих навчальних закладах та інших навчально-виховних установах;

- надання еколого-естетичній освіті статусу політики;

- створення й розвиток системи еколого-естетичної освіти у зв'язку з необхідністю зміни застарілих понять і уявлень про невичерпність природних багатств та необмежені можливості біосфери до самовідновлення й самоочищення, подолання споживчого підходу, пов'язаного із зневагою до суспільних потреб і майбутнього стану природи;

Слід зазначити, що на сучасному етапі розвитку людства переважна більшість завдань еколого-естетичної освіти та виховання, визначених видатними науковцями, ще достатньо не вирішена. В контексті нашого дослідження, окреслені завдання повинні бути акцентовані на розвиток позитивної мотивації до навчання, шляхом включення до пізнавальної діяльності. Ми вважаємо, що після вирішення загальних завдань екологічної освіти слід перейти до наступного етапу екологічного виховання: формування переконань у необхідності природоохоронної діяльності, оскільки вони ґрунтуються на міцних знаннях, що тісно переплітаються з волею, становлять зміст мотивів діяльності, справляють істотний вплив на напрям мислення й дій, внутрішньо зумовлюють лінію поведінки, формують настанови людини.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Славська Я.А. Еколого-естетичне виховання учнівської молоді у Великобританії / Я.А. Славська // Педагогіка вищої та середньої школи: Зб. наук. праць / За ред. В.К. Буряка. Вип. 20 – Кривий Ріг, 2008. – С. 327-331.

2. Славська Я.А. Естетика поведінки: теорія, методологія, практика / В.В. Сізів, Я.А. Славська. – [Монографія]. – Дніпропетровськ, 2013. – 235 с.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО КОЛЕДЖУ

О.В. ГОЛОВНЬОВА

*Криворізький медичний коледж,
Кривий Ріг, Україна*

На сьогоднішній день в Україні склалася критична ситуація із станом здоров'я підростаючого покоління. Майже 90 % підлітків мають відхилення у стані здоров'я, 50 % – незадовільну фізичну підготовку, близько 60 % юнаків та дівчат – низький рівень фізичного розвитку. Ідеї ведення здорового способу життя, збереження свого здоров'я та продовження активного довголіття походять з глибини віків. «Ніщо так не виснажує та не руйнує організм людини, як тривала фізична бездіяльність» (Аристотель). Використовуючи віковий досвід, сучасні учені (М.Амосов, Іванов, Омаров, Марчибаєва, Жанбосинова, Головін, Коробкова, Алекперова, Філінков, Раєвський, Дмитрієва, Цунченко та ін.)